

Τὸ φυτὸν δόλιχος ὁ λοβὸς (dolichos lubia) τῆς τάξεως ὧν ψυχανθῶν (papilionaceae) καὶ ὁ καρπὸς του. Συνών. ἀμπελοφάσσουλο, βελονάκι, Γύφτικο φασόλι, σουβί, φασολάκι, χαρώνει, χαρωφάσσουλο, χω-
ρατοφάσσουλο. [**]

ἀραποφραγκοσυκεᾶ ἡ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ φραγκοσυκεᾶ.

Τὸ φυτὸν ἀραποσυκεᾶ, ὁ ἰδ. [**]

ἀραπόχειλο τό, Ἀθῆν. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χεῖλη.

Χεῖλος χονδρὸν ὡς τὸ τοῦ Ἀραβος: Φρ. Κρέμασ' τ' ἀ-
ραπόχειλά του (θύμωσε, κρέμασε τὰ μοῦτρα του).

ἀραποχώρι τό, Κάσ.

Ἐκ τῶν οὐσ. Ἀράπης καὶ χωριό.

Χωρίον Ἀραβικόν: Ἀσμ.

Κάτω 'ς τὸ Πορτοσαίτο καὶ εἰς τ' ἀραποχώρι,

ἐκεῖ οὐ περιμένονσι μιλῶτες καὶ δραγῶροι.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Ἀττικ. Πελοπν. (Μεσσ.)

***ἄραπως** μόρ. ἐρωτηματ. ἄραπους Μακεδ.

Ἐκ τῶν μορ. ἄρα καὶ πώς.

Μήπως: Ἀραπους κὶ δὲν ἐρῇ;

-άρας κατάλ. παραγωγικὴ σύνηθ.

Ἀπεσπᾶσθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -άρας σχηματιζομέ-
νων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον ποδάρι-ποδάρας κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐκ κυρίων ὀνο-
μάτων, οἷον: Γεώργις-Γεωργάρας, Γεωργαντᾶς
ἢ Γεωργαντῆς-Γεωργαντάρας, Κωσταντῆς-Κω-
σταντάρας, Νικόλας-Νικολάρας κττ.

-αρᾶς κατάλ. παραγωγικὴ σύνηθ.

Ἀπεσπᾶσθη ἐκ μεγεθυντικῶν εἰς -αρᾶς σχηματιζο-
μένων ἐξ ὀνομάτων εἰς -άρι, οἷον παλληκᾶρι-παλλη-
καρᾶς, ποδάρι-ποδαρᾶς κττ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται μεγεθυντικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν
δηλοῦντα 1) Πλησμονὴν τοῦ πρωτοτύπου, οἷον: κλάψα
-κλαψαρᾶς, κλέφτης-κλεφταρᾶς, χορευτῆς
-χορευταρᾶς, ψεύτης-ψευταρᾶς κττ. 2) Τὸν
ἀσχολούμενον περὶ τι, οἷον: ἄλογο-ἀλογαρᾶς Κεφαλλ.

ἀρασκός ὁ, Ἄνδρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Μῦς ἀρουραῖος.

ἄρατα τά, Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) ἄρατα-πύλατα Ἡπ.
ἄρατα-πύρατα Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προστ. ἄρατε κατ' ἀναλογ. τοῦ πέρατα
συχνάκις ἀκουομένου ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλώσσῃ. Πβ.
Ψαλμ. 18,5 «εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης», 47,11 «ἐπὶ τὰ
πέρατα τῆς γῆς». Κατὰ τὸ ἄρατα ἐσχηματίσθη καὶ τὸ
πύλατα καὶ περαιτέρω πύρατα ἐκ τοῦ πύλατε, δι' ὃ
ἰδ. ἄρατε.

Τὸ ἀπώτατα κείμενον μέρος, τὸ ἔσχατον ὄριον τῆς γῆς
ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐφ' χὶ κὶ πῆρε τ' ἄρατα (ἐτράπη εἰς φυγὴν,
ἐξηφανίσθη) Ζαγόρ. Πῆρι τ' ἄρατα-πύρατα Αἰτωλ. Ἡπ.
Συνών. ἀρατιά.

ἀρατάνιν τό, Πόντ. (Ὁφ. Σαράχ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Τὸ μέρος τοῦ ἀρότρου εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσηρμο-
σμένον τὸ ὑνίον.

ἄρατε προστ. Ἡπ. Πελοπν. ἄρατε-πύλατε Πελοπν.
(Λακων.) ἄρατα-πύλατα Ἡπ. Ρόδ. ἄρατα-πύρατα Ἡπ.
ἄρατι-πύρατι Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἀρχ. προστ. τοῦ ρ. αἶρω ἐκ τῆς συχνάκις ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ ἀκουομένης ρήσεως τῶν Ψαλμ. 23,7 «ἄρατε πύλας
οἱ ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσε-
λεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης». Πβ. ἄρατος. Τὸ πύ-
λατε εἶναι μετασχηματισμὸς τοῦ πύλας κατὰ τὸ ἄρατε,
τὸ δὲ ἄρατα-πύλατα κατὰ τὸ οὐσ. ἄρατα.

Ἡ λ. ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἐπομένας παροιμ. φρ. Ἀρατε
πύλας! (εἰς περιστάσιν καθ' ἣν ἀπαιτεῖται τόλμη) Ἡπ.
Πελοπν. Ἀρατε-πύλατε! (λέγεται ἐπὶ τὸ ἀστειότερον ὑπὸ
τῶν κρουόντων τὴν θύραν διὰ νὰ ἀνοίξουν οἱ ἐντὸς ἢ ὅταν
σηκώνουν τὸ τραπέζι) Λακων. Ἀρατα πύρατα! (ἐπὶ μεγάλης
ταραχῆς καὶ συγχύσεως οἷαν ὑπέστησαν οἱ δαίμονες ἀκού-
σαντες τὸ «ἄρατε πύλας». Πβ. ἄρατος) Ἡπ. Ἀρατα
-πύλατα! (ἐπὶ μεγάλης ὀργῆς οἷαν ὑποτίθεται ὅτι εἶχεν
ὁ διατάξας τοὺς δαίμονας διὰ τοῦ «ἄρατε πύλας») Ἡπ.
Ἐκαμέν τα ἄρατα-πύλατα (ἄνω κάτω) Ρόδ. Ἀντεῖν' γίν' καν
ἄρατι-πύρατι (διεσκορπίσθησαν ὡς οἱ δαίμονες ἀκούσαντες
τὸ «ἄρατε πύλας») Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

ἀρατιά ἡ, Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄρατα καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Τὸ ἀπώτατον μέρος τῆς γῆς, τὸ ἔσχατον ὄριον αὐτῆς:
Φρ. Ἐφ' χὶ κὶ πῆι 'ς ν ἀρατιά (ἐγένεν ἄφαντος). Νὰ φύῃς κὶ
νὰ πᾶς 'ς ν ἀρατιά! (νὰ γκρεμισθῇς!) Συνών. ἄρατα.

ἀρατιάζω Πελοπν. (Ἀνδρουῖς. Μεσσ. κ.ά.) ἀρατιά-
ζομαι Πελοπν. (Αἰγ. Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀρατίζω. Ὁ μεταπλασμὸς κατ' ἀναλογ.
τῶν εἰς -ιάζω ρ. καθὼς καὶ ἀγγιάζω, ἀξιάζω ἐκ τοῦ
ἀγγίζω, ἀξίζω κττ.

Κρύπτω, ἐξαφανίζω ἐνθ' ἄν.: Ποῦ τὴν ἀράτιασε τὴ γίδα;
Ἀνδρουῖς. Πῆρες τὸ χτένι καὶ τὸ ἀράτιασε Πελοπν. Κούνησα
τὸ μαστιοῦνι μου γιὰ φοβέρα κὶ ἀρατιάστηκε τὸ σκυλλί (ἐγένεν
ἄφαντον, ἐξηφανίσθη) Αἰγ. Ἀμα ἔφαγε τὸ παιδί μου 'ς τὴ
στιγμὴ ἀρατιάστηκε αὐτόθι. Πβ. ἀρατίζω.

ἀρατίζω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μεσσ.
Σουδεν. κ.ά.) — Λεξ. Δημητρ. ἀρατίζου Ἡπ (Ζαγόρ. κ.ά.)
Μέσ. ἀρατίζομαι Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ζάκ.
Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.
Καλάβρυτ. Κορινθ. Μάν. Μεσσ. Τρίκκ.) κ.ά. — ΑΚαρκα-
βίτσ. Ἀρχαιολόγ. 78 ἀρατίζομαι Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. Στε-
ρελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. ἀατίζομαι Σαμοθρ. ῥατίζομαι Θράκ.
(Σαρεκκλ.) ῥατίζομαι Μακεδ. ῥατίζομαι Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄρατος.

Τρέπω εἰς ἄτακτον φυγὴν, φυγαδεύω, ἐξαφανίζω Ἡπ.
(Ζαγόρ. κ.ά.) Πελοπν. (Λάστ. Μεσσ. κ.ά.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)
κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: Τ'ν ἀράτ'σι Αἰτωλ. Πᾶρ' του κὶ ἀράτ'-
σέ του ἀπιδῶ (πᾶρε το καὶ ἐξαφάνισέ το ἀπεδῶ, ἐνν. τὸ
ἀποστροφῆς ἄξιον πρᾶγμα) Ζαγόρ. || Ἀσμ.

Ἀράτισες τοὺς ἄντρες μας, | φοβερέ μ' Ἀλῆ πασᾶ,
καὶ τὰ παιδιά μας

Λεξ. Δημητρ. Μέσ. τρέπομαι εἰς ἄτακτον φυγὴν, γίνομαι
ἄφαντος, ἐξαφανίζομαι ἐνθ' ἄν.: Ῥατίσκε καὶ πάει Σαρεκκλ.
Ἡ νεράιδα χάθηκε κείθενε, ἀρατίστηκε κ' εὐρέθη διαμῆς
πεταχτὰ 'ς τὴν Ὀξοχώρα (ἐκ παραμυθ.) Ζάκ. Τὰ βρονκου-
λάκια ἀρατίζονται κὶ δὲ ζ' γών'ν τὸν ἄνθρουπον (ἐκ παραδ.)
Θεσσ. Πῆρανε τόσο φόβο μαζί τον ποῦ ἀρατίζονταν μόλις
ἄκουαν τὴ φωνή του ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἄν. || Φρ. (ἐν-
νοουμένης πάντοτε τῆς ἐννοίας τῆς ἀρᾶς) Ἀρατίστηκαν
πᾶς! Θράκ. Ἐφ' χὶ κὶ ἀρατίσκι! (ἄφαντος ἐγένε) Ζαγόρ.
Ἀρατίσκι κὶ πάει ἀπουδῶ! Αἰτωλ. Ν' ἀρατίζομαι νὰ
πάω! αὐτόθι. Ἀρατίσου! (γκρεμίσου! γκρεμοτσακί-
σου! 'ς τὸ διέβολο!) πολλαχ. Ἀρατίσ' κ' ἔλα δῶ - σὺρι

